

EVALUERING AF

Kommunikation om pædagogisk arbejde i Autismecenter Syd, Aabenraa

Finn Møller og
Christian Quvang

NVIE

**Nationalt Videncenter
for Inklusion og Eksklusion**

En del af UC SYD

Evaluering af Kommunikation om pædagogisk arbejde i Autismecenter Syd, Aabenraa

Udgiver

Nationalt Videncenter for Inklusion
og Eksklusion [NVIE] 2016
UC SYD
Degnevej 16
6705 Esbjerg Ø

Forfattere og ansvarshavende

Finn Møller
Christian Quvang

Grafisk design

UC SYD kommunikation

Bestilling af folderen

cquv@ucsyd.dk

Copyright

NVIE & Autismecenter Syd, 2016

Indhold

Indledning	3
Evalueringsresultater	4
Design og metode	6
Analyse og undersøgelsesresultater	10
a. Interviewsamtalerne med afdelingslederne	10
b. Fokusgruppeinterviewene med medarbejdere	12
c. Observationerne af tre møder	14
d. Dokumentanalysen	20

Indledning

Denne evaluering er foranlediget af Autismecenter Syds intention om nærmere at undersøge, i hvilken grad anvendelsen af specifikke pædagogiske indsatser er udbredt i hele centeret, samt på hvilken måde kommunikationen føres om disse på alle niveauer Autismecenter Syd. I konsekvens af dette ønske henvendte Autismecenter Syd sig i foråret 2015 til UC SYD med henblik på at afklare, hvorvidt UC SYD ville kunne bidrage til en sådan undersøgelse, og der blev indgået aftale om, at Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion [NVIE] skulle forestå opgaven i form af en ekstern evaluering af Autismecenter Syds virksomhed på området.

Aftalen mellem Autismecenter Syd og NVIE er nærmere uddybet i dokumentet *Evalueringens formål og genstand*, der ligger til grund for den gennemførte evaluering, og hvor det bl.a. fremgår, at evalueringen på vegne af NVIE udføres af Finn Møller Ph.d. og Christian Quvang Ph.d. i perioden januar - juni 2016. Desuden fremgår det af aftalen, at evalueringens resultater sammenfattes i en evalueringsrapport, samt at evaluatorene på grundlag heraf fremkommer med anbefalinger til Autismecenter Syds videre arbejde med, såvel anvendelsen af pædagogiske indsatser som med den interne kommunikation herom.

Sammenfattende er det således evalueringens overordnede formål at foretage en vurdering af kvaliteten i Autismecenter Syds formidling af egne pædagogiske indsatser med henblik på at kunne fremkomme med anbefalinger til Autismecenter Syds videre arbejde på området. Genstanden for evalueringen er hermed både Autismecenter Syds anvendelse af pædagogiske indsatser og formidlingen herom.

Betegnelsen *pædagogiske indsatser* omfatter i den konkrete sammenhæng såvel overordnede modeller og specifikke metoder, samt de værdibaserede principper og teorier, som indsatserne er funderet på, mens formuleringen *den interne formidling* henviser til den kommunikation om indsatserne, der internt i Autismecenter Syd pågår på/mellem alle medarbejdergrupper og -niveauer i Autismecenter Syd, inklusiv mellem centerets enkelte afdelinger og funktioner. Kategorien *borger* anvendes som en fællesbetegnelse for Autismecenter Syds målgrupper (borgere, beboere, elever, mv.), mens evalueringens respondenter er kategoriseret som hhv. medarbejdere, afdelingsledere og ledelse, hvor kategorien *medarbejdere* omfatter de ansatte ved Autismecenter Syd, hvis arbejde uanset professionsbaggrund dels er direkte relateret til Autismecenter Syds borgere, dels kan karakteriseres som pædagogisk.

Evalueringens resultater

Evalueringekriteriet, der ligger til grund for evalueringens samlede konklusion, er en vurdering af graden af overensstemmelse mellem på den ene side Autismecenter Syds intentionelle praksis i forbindelse med brugen af og kommunikationen om annoncerede pædagogiske indsatser og på den anden side den dokumenterede praksis, der på grundlag af de gennemførte undersøgelser har kunnet identificeres.

Konklusionen, der er sammenfattet i fem tematiserede evalueringens resultater, er en kondensering af undersøgelsesresultater, der eksplicit bidrager til en kvalificering af datagrundlaget for besvarelsen af evalueringens overordnede spørgsmål, dvs. i hvilken grad anvendelsen af anerkendte, pædagogiske indsatser er udbredt i Autismecenter Syd, samt på hvilken måde kommunikationen om disse internt i centeret føres. De enkelte undersøgelsesresultater, såvel som undersøgelsesresultater der ikke direkte medvirker til besvarelsen af dette spørgsmål, er samlet i kapitlet *Analyse og undersøgelsesresultater*, mens evalueringens samlede konklusion fremgår nedenfor.

Autismecenter Syds pædagogiske arbejde

Evalueringen viser,

at kvaliteten i Autismecenter Syds pædagogiske arbejde er af høj faglig standard, hvor medarbejdere i dialog med hinanden (og med afdelingslederne) kontinuerligt planlægger, tilrettelægger, gennemfører, evaluerer og justerer de pædagogiske aktiviteter, der målrettes centerets enkelte borgere, samt at dette sker under hensyntagen til de enkelte borgeres specifikke forhold, kompetencer og potentialer.

Autismecenter Syds medarbejderes professionelle profil

Evalueringen viser,

at kommunikationen i Autismecenter Syd (medarbejderne, afdelingsledere og ledelsen imellem) om tiltag, der iværksættes overfor centerets borgere, i udtalt grad sker som beskrivelser af de specifikke aktiviteter, der konkret er tale om (dvs. hvad der sker/gøres). Selv om evalueringen også viser, at medarbejderne er fortrolige med flere af de pædagogiske indsatser, Autismecenter Syd har beskrevet, indgår modeller, metoder mv. i et yderst begrænset omfang i medarbejdernes fagsprog (dvs. som forklaring/legitimering af, hvad der sker/gøres). Fagsproget i Autismecenter Syd afspejler således en pædagogisk praksis, der primært er kontekstuel og erfaringsbaseret samt intentionelt orienteret, samtidig med at teorigrundlaget for aktiviteterne fortøner sig i den interne kommunikation om praksis. Det kan således konstateres, at det pædagogiske arbejde udføres under omstændigheder, hvor praksis reelt synes dekoblet teori.

Autismecenter Syds interne kommunikation

Evalueringen viser,

at den daglige, interne kommunikation i de enkelte afdelinger/funktioner sker i en atmosfære af tillid og gensidig faglig respekt medarbejderne imellem, mellem medarbejderne og afdelingslederne samt mellem afdelingslederne og ledelsen, hvad enten der er tale om uformelle kollegiale samtaler eller om skriftlig eller mundtlig dialog og kommunikation, der foregår i formelle fora.

Autismecenter Syds officielle pædagogiske profil

Evalueringen viser,

at kommunikationen på tværs af Autismecenter Syds afdelinger/funktioner (medarbejdere, afdelingsledere og ledelsen imellem) om pædagogiske tiltag i relation til de enkelte afdelingers borgere, er vanskeliggjort af den omstændighed, at der eksisterer markante forskelle i afdelingernes borgerkategorier og dermed i den anvendte pædagogik, hvorfor relevansen af specifikke pædagogiske indsatser varierer fra afdeling/funktion til afdeling/funktion. Evalueringen viser således, at kommunikationen om den pædagogiske praksis i Autismecenter Syd ikke kan sammenfattes som én samlet pædagogisk profil for hele centeret, men derimod at Autismecenter Syds pædagogiske profil snarere synes at have karakter af et konglomerat af flere afdelings-/funktionsfunderede profiler.

ikke-ekspliciteret anerkendelse af, at indsatser, der ikke kan legitimes ved henvisning til socialkonstruktionsme, også i udtalt grad finder anvendelse i det daglige pædagogiske arbejde. Evalueringen viser således, at det er tvivlsomt, om den videnskabsteoretiske position i Autismecenter Syd reelt er funderet på socialkonstruktionisme.

Autismecenter Syds videnskabsteoretiske position

Evalueringen viser,

at såvel medarbejdere, afdelingsledere som ledelsen begrunder Autismecenter Syds pædagogiske praksis med henvisning til et pædagogiske værdi- og menneskesyn, der filosofisk og erkendelsesteoretisk er forankret i socialkonstruktionsme. Evalueringen viser samtidig, at argumentationen for denne videnskabsteoretiske position ikke er teoretisk funderet og afklaret, men alene sker på grundlag af en oplevet pædagogisk praksis, der beskrives som værende baseret på en anerkendende og relationel tilgang til borgerne. Selv om det af evalueringen fremgår, at denne tilgang til borgerne i praksis er velfunderet og udbredt i Autismecenter Syd, er det vurderingen, at den pædagogiske praksis afspejler en

Design og metode

Evalueringen er gennemført som en semistruktureret, kvalitativ undersøgelse med anvendelse af flere undersøgelsesmetoder (interviews, fokusgruppeinterviews, observationer samt dokumentanalyser). Denne metodeintegration, *mixed methods design*, har dels givet mulighed for en datatriangulering, dels funderet valideringen af det samlede undersøgelsesområde, hvorved evalueringens resultater har kunnet kvalitetssikres.

Interviewene

I perioden den 4.-8. februar 2016 er der i alt gennemført 4 individuelle interviews med Autismecenter Syds fire afdelingsledere som respondenter.

Interviewene har karakter af semistrukturerede interviewsamtaler, idet det med interviewene var intentionen at give respondenterne mulighed for at levere faktuelle informationer, subjektive vurderinger mv. om evalueringens genstandsfelt (*evaluand*), dvs. den kommunikation om Autismecenter Syds pædagogiske indsatser i form af overordnede modeller og specifikke metoder, samt de værdibaserede principper og teorier, indsatserne er funderet på, som finder sted i centeret. Interviewenes formål var således at bidrage til en kvalificering af såvel indhold, som design i de efterfølgende undersøgelser.

Interviewene, der blev optaget som lydfiler, transskriberet, kondenseret og anonymiseret, udgør det datamateriale, analysen af interviewene er gennemført på grundlag af. Alt datamateriale er fortroligt, idet alene evaluatorene har haft adgang til det, og materialet er i forbindelse med evalueringsrapportens offentliggørelse blevet destrueret.

Fokusgruppeinterviewene

I perioden den 15.-23. marts 2016 er der i alt gennemført 7 fokusgruppeinterviews med medarbejdere fra alle Autismecenter Syds afdelinger/funktioner som respondenter.

Fokusgruppeinterviewene er designet som en semistruktureret undersøgelse og gennemført med udgangspunkt i en spørgeguide, hvor temaerne vedrører Autismecenter Syds pædagogiske indsatser og kommunikationen herom internt på de enkelte afdelinger/funktioner hhv. i hele centeret.

Fokusgruppeinterviewene, der blev optaget som lydfiler, transskriberet, kondenseret og anonymiseret, udgør det datamateriale, analysen af interviewene er gennemført på grundlag af. Alt datamateriale er fortroligt, idet alene evaluatorene har haft adgang til det, og materialet er i forbindelse med evalueringsrapportens offentliggørelse blevet destrueret.

Observationerne

I perioden den 4.-10. maj 2016 er der i alt gennemført 3 observationer af møder i Autismecenter Syd (et teammøde, et personale-/afdelingsmøde, samt et ledelsesmøde).

Observationerne kan karakteriseres som åbne, ikke-deltagende observationer, fordi mødedeltagerne har været bekendt med observationerne, og fordi evaluatorene har været tilskuere til møderne (vs. aktivt deltagende). Møderne har alle været gennemført uden specifik hensyntagen til observationerne, dvs. møderne har været tilrettelagt og afviklet på samme måde, som det ville have været tilfældet uden evaluatorernes tilstedeværelse. Møderne har alle været disponeret ved hjælp af en dagsorden, og alle møderne er dokumenteret gennem mødereferater. Observationerne har i særlig grad været orienteret mod evalueringens genstandsfelt og den institutionskulturelle kontekst, feltet er indlejret i.

Observationerne er skriftligt dokumenteret af evaluato-
rerne i form af direkte og meningskondenserede citater.
Analysen af observationerne er både gennemført i obser-
vationssituationerne og efterfølgende på grundlag af det
skriftlige datamateriale. Datamaterialet er fortroligt, idet
alene evaluatoerne har haft adgang til det, og materialet
er i forbindelse med evalueringsrapportens offentliggørelse
blevet destrueret.

Dokumentanalyserne

Dokumentanalysen er en analyse af to typer dokumenter,
der anses for centrale i den pædagogiske praksis i Autis-
mecenter Syd, dels internt i forhold til medarbejdernes
skriftlighed i forbindelse med det pædagogiske arbejde,
og dels eksternt i forhold til hvordan Autismecenter Syd
profilerer det pædagogiske grundlag for praksis. Doku-
mentanalysen omfatter derfor en analyse af udvalgte
sager i databasen CARE samt en analyse af Autismecenter
Syds hjemmesider med fokus på, hvordan det pædagogi-
ske grundlag formidles.

En dokumentanalyse kan karakteriseres som en under-
søgelse af centrale ord og begreber, og hvordan disse
indgår eller ikke indgår i en given tekst. I denne dokument-
analyser er der søgt efter, i hvilket omfang og hvordan
anvendelse af de overordnede modeller, specifikke
metoder, værdibaserede principper og teorier afspejles
i medarbejdernes skriftlighed i CARE. Ligeledes er alle
hjemmesider på Autismecenter Syd analyseret i forhold til
at dokumentere anvendelse og formidling af de ovenfor
nævnte centrale pædagogiske begreber.

Analyse og undersøgelsesresultater

a. Interviewsamtalerne med afdelingslederne

Formål

Formålet med interviewene er todelt. For det første er det formålet at søge indsigt i afdelingsledernes opfattelser af, hvilke pædagogiske indsatser, der eksplicit anvendes i Autismecenter Syd, og for det andet at sammenfatte lederens synspunkter om kommunikationen herom, som den føres i centeret.

Analyse

De pædagogiske indsatser

Det pædagogiske værdi- og menneskesyn, der ligger til grund for arbejdet i Autismecenter Syd, beskrives af afdelingslederne som anerkendende og relationelt. Hermed betoner lederne, at de pædagogiske indsatser, der finder anvendelse i centeret, alle er funderet i en individorienteret tilgang til borgerne, hvor det er den enkelte borgers særlige forhold, kompetencer og potentialer, der sættes i centrum i forbindelse med valget af de specifikke pædagogiske metoder, der målrettes den enkelte. Samtidig understreger afdelingslederne, at denne tilgang til såvel borgerne, som til valget af indsatser afspejler et opgør med tidligere tiders diagnoseorienteret tilgang til en pædagogisk praksis, hvor det i modsætning til den aktuelle praksis var borgerens konkrete diagnose, der per automatik udløste et sæt forud fastlagte og beskrevne indsatser.

Selv om afdelingslederne ikke alle direkte henviser til det pædagogiske princip, der på de interne autisme-kurser for nye kollegaer i centeret præsenteres som en model med titlen "Systemisk og mekanisk tilgang", er det vurderingen, at det er dette princip, der – sammen med socialkonstruktionisme som dén erkendelsesteoretiske grundopfattelse i Autismecenter Syd, som nye kollegaer

også møder på disse kurser – implicit sammenfattes i den beskrivelse, lederne giver af denne videnskabsteoretiske position, som praksis i centeret er funderet på. Samtidig er det vurderingen, at denne teoretiske position kun sjældent ekspliciteres i hverdagens praksis, når valg af pædagogiske tiltag skal begrundes og legitimeres.

Med henblik på en konkretisering af pædagogiske indsatser i form af modeller, metoder og/eller redskaber fremhæver afdelingslederne først og fremmest indsatserne, "Kendt/ukendt-modellen", "ABC-promtmodellen", "Taburetmodellen", "Samarbejdskontrakter" samt registrering og journalisering i CARE. Det er afdelingsledernes opfattelser, at disse indsatser alle er generelt udbredt i Autismecenter Syd, ligesom det er deres opfattelse, at medarbejderne er fortrolige med brugen af dem. Flere af afdelingslederne giver dog samtidig udtryk for, at de er usikre på, i hvor høj grad medarbejderne i dagligdagen aktivt henviser til modellerne/metoderne i forbindelse med deres pædagogiske arbejde, da det er lederens oplevelse, at såvel modellerne som metoderne indgår som en interneret og tavs praksisviden i praksis for hovedparten af medarbejderne.

Kommunikationen

Det er afdelingsledernes generelle opfattelse, at den interne kommunikation i Autismecenter Syd om de anvendte pædagogiske indsatser er systematisk, organiseret og regelmæssig, hvilket såvel skyldes den uformelle, som den formelle mødestruktur i centeret (teammøder, medarbejder-/afdelingsmøder og ledelsesmøder).

De daglige kollegiale drøftelser medarbejderne imellem om indsatserne overfor de enkelte borgere, der understøttes af de jævnligt afholdte teammøder, udgør den primære kommunikationsrelation om den daglige pædagogiske hverdag. I tillæg hertil bidrager medarbejder-/afdelingsmøderne, samt i et vist omfang også ledelsesmøderne som supplerende fora for den interne kommunikation om pædagogiske indsatser i relation til centerets borgere.

I modsætning til autisme-kurserne for nye medarbejdere, hvor pædagogiske indsatser præsenteres og behandles i form af overordnede modeller og specifikke metoder eller som værdibaserede principper og teorier, er det ikke afdelingsledernes opfattelse, at samtalerne om indsatserne i udtalt grad sker med henvisning hertil i den daglige kommunikation. Flere af afdelingslederne tilkendegiver i forlængelse heraf, at det – bl.a. i forbindelse med afholdelsen af medarbejder-/afdelingsmøder – er et anliggende for dem at medvirke til en ændring af, idet det er deres opfattelse, at tydeligere referencer til modeller og metoder, samt til værdi- og teorigrundlaget herfor i forbindelse med konkrete aktiviteter vil bidrage til en skærpelse af medarbejdernes professionelle profil.

Flere af afdelingslederne fremfører det synspunkt, at kommunikationen om pædagogiske indsatser på tværs i Autismecenter Syd, dvs. mellem de enkelte afdelinger/funktioner, vanskeliggøres af det forhold, at borgergrupperne er meget forskellige. Dermed er ikke alle indsatser lige relevante for alle medarbejdere, hvorfor kommunikationen om arbejdet på de enkelte lokaliteter tenderer at fremstå som detaljerede beskrivelser af konkrete aktiviteter uden forankring i fx teori. Desuden er det oplevelsen blandt et par af afdelingslederne, at selv om Autismecenter Syds pædagogiske profil af medarbejderne fremstår tydelig, er den ikke ekspliciteret men har snarere karakter af en kollektiv fornemmelse af, hvad der konstituerer centerets pædagogiske linje – og hvad der ikke gør, samt at denne omstændighed bidrager til at besværliggøre kommunikationen på tværs i centeret, når den vedrører ekspliciteringen af de pædagogiske indsatser.

Konklusion

- Det pædagogiske værdi- og menneskesyn, der ligger til grund for det pædagogiske arbejde, er alment kendt og accepteret af Autismecenter Syds medarbejdere og kommer til udtryk som en anerkendende og relationel tilgang til centerets borgere, hvorfor valget af pædagogiske indsatser, ligesom kommunikationen herom, afspejler dette.
- Det pædagogiske værdi- og menneskesyn, der ligger til grund for det pædagogiske arbejde, er blandt Autismecenter Syds medarbejdere kun i begrænset omfang forankret i en afklaret videnskabsteoretisk position, hvorfor kommunikationen herom er fraværende.
- Pædagogiske indsatser omtales af Autismecenter Syds medarbejdere sjældent med henvisning til værdibaserede principper eller teori.
- Flere modeller og metoder er kendt og anvendt af Autismecenter Syds medarbejdere, men indgår kun i begrænset omfang eksplicit i den daglige kommunikation om det pædagogiske arbejde.
- Ikke alle pædagogiske indsatser er lige relevante for alle Autismecenter Syds afdelinger/funktioner, hvorfor kommunikationen herom på tværs i centeret vanskeliggøres.
- Autismecenter Syds pædagogiske profil er ikke tydelig for centerets medarbejdere, hvilket begrænser medarbejdernes mulighed for at eksplicitere deres professionelle profil.

b. Fokusgruppeinterviewene med medarbejdere

Formål

Formålet med fokusgruppeinterviewene er todelt. Det er således formålet at afdække, dels hvorledes kommunikationen vedrørende arbejdet med pædagogiske indsatser i Autismecenter Syd ifølge medarbejderne foregår, dels hvorledes kvaliteten heraf opleves af medarbejderne. Interviewene er gennemført med udgangspunkt i en interviewguide, hvor hovedtemaerne overfor fokusgrupperne er formuleret således:

- Hvorledes vil I beskrive de pædagogiske indsatser, I som medarbejdere ved Autismecenter Syd anvender i forbindelse med jeres daglige arbejde?
- Hvordan kommunikerer I ved Autismecenter Syd om de pædagogiske indsatser, som I arbejder med/anvender?

Analyse

De pædagogiske indsatser – indhold og kvalitet

Medarbejderne har et indgående kendskab til de borgere, som de i deres daglige pædagogiske praksis er i kontakt med. De har således alle en dybdegående viden, såvel om den enkelte borgers specifikke fysiske, mentale og sociale forhold, som om den pågældende borgers kompetencer og potentialer, samtidig med at alle medarbejderne beskriver deres arbejde med borgerne på en særdeles empatisk og nuanceret måde. Fokusgruppeinterviewene efterlader et utvetydigt indtryk af en medarbejdergruppe, hvis pædagogiske arbejde bærer præg af høj faglig kvalitet.

Medarbejdernes valg og brug af pædagogiske aktiviteter, målrettet den enkelte borger, beskrives af medarbejderne på en måde, der fremstår analytisk velovervejet og pædagogisk velbegrundet i den enkelte borgers særlige behov. Samtidig viser beskrivelserne, at effekten af de anvendte aktiviteter fortløbende følges med henblik på en stadig ajourføring og tilretning i det omfang, borgerens situation tilskriver dette.

Beskrivelserne af de anvendte aktiviteter kan i overvejende grad karakteriseres som konkrete handlinger, da beskrivelsernes hovedindhold primært er detaljerede redegørelse af, 'hvad der gøres'. Begrundelserne for brugen af disse aktiviteter sker hovedsagelig med henvisning til den enkelte borgers aktuelle situation på et givent område samt til den ændring i situationen, som det med aktiviteten er intentionen at opnå. Medarbejdernes beskrivelser af de pågældende aktiviteter er i lighed med deres begrundelser for valget af dem således i udtalt grad både kontekstuel forankrede og intentionelt argumenterede. Kun i enkelte tilfælde redegør medarbejderne uopfordret og selvstændigt for aktiviteter som pædagogiske indsatser, dvs. med henvisning og/eller legitimation i overordnede modeller eller specifikke metoder, og yderst sjældent knytter medarbejderne aktiviteterne an til værdibaserede principper, til pædagogisk-, psykologisk- eller anden teori.

Selv om medarbejdernes professionelle tilgang til arbejdet med borgerne er kontekstuel og intentionelt og således praksis- og erfaringsbaseret, afdækker fokusgruppeinterviewene også, at medarbejdernes pædagogiske værdi- og menneskesyn er sammenfaldende med afdelingsledernes, dvs. med et principielt fokus på anerkendelse og relationer. Imidlertid er det vanskeligt for den overvejende hovedpart af medarbejderne nærmere at forbinde og formulere disse værdibaserede principper til en overordnet teoriramme eller til den videnskabsteoretiske position, dvs. socialkonstruktionisme, der udgør fundamentet i Autismecenter Syds pædagogiske profil. På samme måde

fremstår det pædagogiske princip med modeltitlen "Systemisk og mekanisk tilgang" for flere af medarbejderne som abstrakt teori.

Mere konkret for medarbejderne er de modeller og metoder/redskaber, som medarbejderne synes mest fortrolige med angående indhold, anvendelse og begrundelse. Også her er der sammenfald med de pædagogiske indsatser, der i interviewsamtalerne med afdelingslederne blev fremhævet, og de indsatser, som enkelte af medarbejderne omtaler under fokusgruppeinterviewene – nemlig "Kendt/ukendt-modellen", "ABC-promtmodellen", "Taburetmodellen", "Samarbejdskontakter" samt registrering og journalisering i CARE. At blot enkelte af medarbejderne nævner disse pædagogiske indsatser er ikke udtryk for, at indsatserne for hovedparten af medarbejderne ved Autismecenter Syd er ukendte eller ikke tages i anvendelse i den daglige pædagogiske praksis, men det er vurderingen, at indsatserne ikke indgår som en naturlig og operationel del af medarbejdernes professionelle fagsprog.

Kommunikationen – indhold og kvalitet

Kommunikationen om det daglige pædagogiske arbejde, dvs. om de konkrete aktiviteter, der er målrettet de enkelte borgere, foregår på et højt, professionelt niveau. Kommunikationen, hvad enten den sker mellem medarbejderne imellem eller mellem medarbejdere og ledelsesniveauerne, er fagligt velfunderet og begrundet, og den sker i en atmosfære af tillid og gensidig respekt.

Det er vurderingen, at arbejdet i Autismecenter Syd er præget af en udtalt grad af autonomi for den enkelte medarbejder/medarbejderteam, og at der fra afdelingsledernes side er tildelt medarbejderne stor handlefrihed hvad angår beslutninger om konkrete tiltag i forbindelse med de pågældende medarbejders arbejdsområder.

Samtidig er det vurderingen, at afdelingsledernes støtte i form af kollegial vejledning mv. af medarbejderne opleves som værdifuld og betryggende. Baggrunden herfor er ikke alene et generelt godt arbejdsmiljø i Autismecenter Syd, men i særlig grad resultatet af en samarbejdskultur i de enkelte afdelinger/funktioner, hvor fundamentet er en åben og velfungerende kommunikation mellem medarbejdere og medarbejdere-ledelse imellem.

Rettes fokus mod kommunikationen på tværs mellem Autismecenter Syds enkelte afdelinger/funktioner, opleves den af medarbejderne mindre velfungerende, end tilfældet er vertikalt i centeret. Flere af medarbejderne føler sig stærkere forbundne til den afdeling/funktion, deres arbejde udføres i, end til det samlede center, og begrundes bl.a. dette som en konsekvens af den beskedne kommunikation om pædagogiske spørgsmål og problemstillinger på tværs mellem afdelingerne/funktionerne. Medarbejdere med denne oplevelse giver med beklagelse udtryk for, at Autismecenter Syd for dem fremstår divisioneret og uden en fælles pædagogisk profil.

Dialog, videndeling og informationsformidling om specifikke pædagogiske aktiviteter målrettet de enkelte borgere er i centrum for kommunikationen mellem medarbejderne imellem i de enkelte afdelinger/funktioner. Kun i beskedent omfang anvendes eller henvises til indsatser i form af modeller eller metoder, idet det almindeligvis er beskrivelser af praksis, der er indholdet i kommunikationen ('hvilke initiativer der er taget', 'hvad der gøres', 'hvilken praksis er ændret', osv.). Kun sjældent kommunikerer der med anvendelse af modeller eller metoder som anvisningsmønstre, mens begrundelser for aktiviteter aldrig sker med henvisning til fx værdibaserede principper eller teori.

Konklusion

- Medarbejdernes pædagogiske arbejde bærer præg af høj faglig kvalitet.
- Medarbejdernes valg og brug af pædagogiske aktiviteter er velovervejet og velbegrunderet i den enkelte borgers særlige behov, samtidig med at aktiviteterne er kontekstuel forankrede og intentionelt argumenterede.
- Den interne kommunikation i de enkelte afdelinger/funktioner, der sker i en atmosfære af tillid og gensidig respekt med medarbejdere og ledelse imellem, vurderes, i modsætning til kommunikationen på tværs mellem Autismecenter Syds afdelinger/funktioner, professionelt værdifuld og fremmende for kvaliteten i det pædagogiske arbejde.
- Den interne kommunikation mellem medarbejderne om pædagogiske aktiviteter sker kun i beskedent omfang med henvisning til overordnede modeller eller specifikke metoder.
- Hovedparten af medarbejderne finder det vanskeligt at forbinde de værdibaserede principper, der ligger til grund for arbejdet med pædagogiske aktiviteter, med den videnskabsteoretiske position, dvs. socialkonstruktionisme, der udgør fundamentet i Autismecenter Syds pædagogiske profil.

c. Observationerne af tre møder

Formål

Som en del af evalueringen af Autismecenter Syd i forhold til, hvordan der kommunikeres i forhold til overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier, har det været vigtigt at få et indtryk af, hvorledes kommunikationen om disse kernebegreber udfolder sig i forskellige kontekster i organisationen – tættere på eller længere væk fra det basale pædagogiske arbejde. Med dette udgangspunkt i evalueringens design følger her en analyse af tre typer møder i Autismecenter Syd, dvs. et teammøde, et afdelingsmøde samt et ledelsesmøde.

Udvælgelsen af mødetyper, som genstand for observationerne, er begrundet i undersøgelsens formål, men det er Autismecenter Syds afdelingsledere og ledelse, der suverænt har udpeget, hvilke konkrete møder evaluatorerne har kunnet deltage i. Data for nærværende undersøgelse udgøres i denne sammenhæng af tekster i form af noter fra observationerne, der er udarbejdet af evaluator, og som efterfølgende er analyseret systematisk i forhold til målet for evalueringen.

Observation af et teammøde

Teammødet blev afholdt den 4. maj 2016 og omhandlede spørgsmål og drøftelser om pædagogiske tiltag i forbindelse med en borger på afdelingen. Til mødet forelå en dagsorden, og medarbejderne havde fordelt funktionerne ordstyrer hhv. referent mellem sig.

Kort om rammen og forløbet

Et centralt indhold på dette to timers teammøde med en dagsorden på tre punkter er beslutninger vedrørende praktiske aftaler om opgaver, involvering af andre internt

i Autismecenter Syd og eksternt, samt fordelingen af disse opgaver blandt teamets medlemmer for den nærmeste fremtid. Et andet vigtigt punkt på mødet omhandler forberedelsen af en faglig præsentation for kolleger på et afdelingsmøde, der skal afholdes en time efter dette igangværende teammøde slutter. Det væsentligste punkt på mødet er en gennemgang af en borgers aktuelle status i forbindelse med den fortsatte udredning og fastlæggelse af en 'tidslinje' for mål etc. En central aktivitet på mødet er gennemgang af en video af borgeren med henblik på at analysere et muligt pædagogisk gennembrud i indsatsen. Endelig skal det nævnes, at afdelingslederen på teamets opfordring deltager i slutningen af mødet for at få afklaret flere spørgsmål. Referenten sammenfattede ved mødets afslutning sit referat, der efterfølgende blev godkendt.

Indhold

Hovedfokus på dette teammøde er anvisningsbeskrivelser og andre konkrete tiltag i den praktiske hverdag, hvor en del kommentarer beskæftiger sig med spørgsmålet om, at målene måske er for ambitiøse i forhold til borgerens kompetencer og muligheder for udvikling. I forlængelse heraf bliver det drøftet, om VISO specialisten og den interne pædagogiske konsulent kan og skal inddrages som sparringspartnere i forhold til at vurdere indsatsen. Anvisningsbogen gennemgås, og her konstateres den udfordring, at måske netop anvisningsbogen i sig selv kan være begrænsende i forhold til, at medarbejderne kan gøre andre ting på andre måder, end dem der er beskrevet i bogen; andre handlinger som måske vil mere hensigtsmæssig praksis.

Pædagogisk tales der på teammødet om at skabe tillid og en tryghedsbase for hermed at kortlægge, hvilke situationer der afstedkommer hvilken adfærd. CARE anvendes til dette, bl.a. vedrørende PN medicinering og søvnaktivitet, for i den konkrete sag lægges borgeren måske for tidligt i seng. Her er "Kendt/ ukendt-modellen" tilsyneladende baggrunden for den pædagogiske analyse.

Der udspiller sig en længere drøftelse i teamet omkring variationen i borgerens grundstemningsmæssige dyk og spørgsmålet om, hvad der skal ske pædagogisk. Det aftales, at inddrage VISO i dette for at få belyst, hvordan afdelingen og Autismecenter Syd bedst støtter, at borgeren ikke bliver dårlig og angst og måske overstimuleret med den massive kontakt og krav om tilstedeværelse. VISO har været rigtig god til at give sparring mv., i og med VISO har fået vendt meget fra praksis og fået teamet til at se nye aspekter ved borgeren og indsatserne ved fx at understrege betydningen af at møde borgeren der, hvor denne 'er'.

Det overordnede perspektiv med etiske undertoner berøres på teammødet med konstateringen af, at troværdighed er vigtig, hvorfor teamet må være ærlige i meldinger om situationen for borgeren. Endelig drøftes det fortsatte arbejde med "Pædagogiske planer" og spørgsmålet om samarbejde med den interne pædagogiske konsulent på Autismecenter Syd.

Teammøde: Analyse og konklusion

Internt mellem medarbejdere

Dialogen og den pædagogiske drøftelse på dette teammøde drejer sig, som det er fremgået, i høj grad om alle aspekter ved samtidigt at håndtere pædagogiske og praktiske udfordringer på mange planer. Det dominerende tema på teammødet er, som det også fremgår, i høj grad håndteringen af konkrete praktiske udfordringer, og fx det som team at 'trække' i de nødvendige tråde for at få ny viden ind i teamets arbejde. I forhold til spørgsmålet om, i hvilket omfang der tages udgangspunkt i eller refereres til Autismecenter Syd overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier pædagogiske grundideer, er svaret, som det fremgår af indholdsbeskrivelsen, at det stort set ikke sker. Med absolut forbehold for, at der kan generaliseres til alle team, kan det konkluderes:

- At de vedtagne Autismecenter Syd overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier pædagogiske grundideer, måske kun i begrænset omfang italesættes og inkluderes i de pædagogiske drøftelser mellem medarbejdere internt.
- At der kommunikeres intenst med fokus på praksisrelaterede udfordringer og løsninger i fuld overensstemmelse med de udmeldinger, der fx beskrives på Autismecenter Syd hjemmesiden.
- At det overordnede etiske perspektiv, der er fastlagt for Autismecenter Syd, afspejles i medarbejdernes drøftelser af indsatser mv.

Mellem ledelse og medarbejdere

Afdelingslederen deltager i den sidste del af teammødet og støtter både fagligt og kollegialt ved at vise og udtrykke anerkendelse overfor teamets arbejde. Ydermere påtager denne afdelingsleder sig uden betænkning op til flere opgaver, der understøtter teamets arbejde. Her kan det konkluderes:

- At ledelsen, her en afdelingsleder, i Autismecenter Syd aktivt støtter medarbejdernes pædagogiske arbejde ved at gå ind i faglige drøftelser og udfordre teamet, dog primært vedrørende praktiske udfordringer.
- At Autismecenter Syd medarbejderne i forbindelse med forberedelsen af en pædagogisk vigtig opgave tilbydes særlig fordelagtige arbejdsbetingelser.
- At Autismecenter Syds medarbejdere motiveres til at investere i profilering af organisationens pædagogiske profil, når en afdelingsleder udtrykker påskønnelse af medarbejdernes præstationer og resultater i det pædagogiske arbejde.

Observation af et afdelingsmøde

På afdelingsmødet, der blev afholdt den 4. maj 2016, deltog medarbejderne og afdelingslederen fra afdelingen. Mødet var disponeret ved hjælp af en dagsorden, der var udsendt inden mødet. En medarbejder fungerede som ordstyrer, mens en anden varetog referentfunktionen. Referenten oplæste ved mødets afslutning sit referat, der efterfølgende blev godkendt.

Kort om rammen og forløbet

Dette afdelingsmøde, der varede tre timer afbrudt af en middagspause med fællesspisning, havde deltagelse af cirka 12 ansatte på en Autismecenter Syd afdeling. Dagsordenen omfattede 13 punkter, der var disponeret således, at orienteringspunkter var placeret sidst på dagsordenen. Punkter vedrørende borgere og pædagogik var placeret i starten af dagsordenen, idet hvert team havde et punkt og dermed mulighed for at fremlægge aktuelle sager om borgere etc.

Indhold

Indledningsvis er der punkter vedrørende aktuelle udfordringer i de fire team med specifikke navngivne borgere på Autismecenter Syd. Særlig fire sager fra to forskellige team får mange mødedeltagere på banen i dialogen.

Den aktuelle udfordring i den ene sag kan beskrives som at omfatte tre niveauer jævnfør Autismecenter Syds hjemmesides punkter om det pædagogiske grundlag: det etiske-, det pædagogiske- og det praktiske niveau. I denne dialog er der udelukkende fokus på det konkrete og dermed fx på, hvad der ifølge anvisninger og handlingsplaner skal gøres i forhold til denne sag.

I den anden sag er udgangspørgsmålet ikke, hvad der skal gøres i den konkrete sag, men hvad de andre i teamet og i afdelingen mener om den givne sag. Her bliver der talt om pædagogiske strategier på baggrund af, at der

er tale om en vis uenighed blandt personalet omkring opfattelsen af forholdet mellem borgerens behov og den foranstaltede pædagogik.

I den tredje sag bliver dialogen intens og perspektivet er igen, at der er flere forskellige opfattelser af den pædagogiske substans i sagen, der i dette tilfælde specifikt handler om aftaler indgået med borgeren og i hvilket omfang, disse aftaler skal eller kan holdes. Ordet konsekvenspædagogik bliver ikke nævnt her, men det er den egentlige dagsorden sammen med spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal tages hensyn til individuelle behov.

Den fjerde sag viser sig at rumme flere eksemplariske udfordringer i døgninstitutionsarbejde på Autismecenter Syd vedrørende vagt- og personaleskift. Udfordringerne i denne sag vedrører spørgsmålet om, hvordan et team lever op til eller ikke lever op til de fælles beslutninger, der er truffet, i dette tilfælde vedrørende nogle helt banale praktiske anvisninger for kommunikation med borgeren og behovet for konsekvens i den førte pædagogik. På mødet udtrykkes der forskellige opfattelser af, hvad der i det hele taget er vedtaget. I denne problemstilling er gemt en anden problematik, og dialogen på mødet viser, at der 'ovenpå' denne eksemplariske udfordring gemmer sig et andet og endnu mere principielt pædagogisk dilemma. I dialogen på afdelingsmødet sammenfattes dette i konstateringen af det gode i, at de seneste års øgede fokus på borgerens selvbestemmelse indenfor arbejdet med autisme og autismerelaterede diagnoser. Men altså at dette også giver nogle dilemmaer i forhold til det pædagogiske arbejde, for, som det udtrykkes på mødet: det er vores regler, og dem må vi stå ved.

Den resterende del af punkterne er primært underretningsskemaer af forskellig karakter. I forbindelse hermed bliver der givet mange humoristiske kommentarer til hinanden, der absolut gør noget positivt ved stemningen på

afdelingsmødet. Ikke at punkterne ikke er relevante, men i forhold til dialogen omkring de enkelte team og deres aktuelle udfordringer skifter fokus til det mere 'afslappede'.

Et af afdelingsmødets sidste punkter er en information fra afdelingslederen om, at en ledervurdering nu foreligger, og at interesserede medarbejdere kan henvende sig, hvis de ønsker at læse denne.

Afdelingsmøde: Analyse og konklusion

Internt mellem medarbejdere

På dette afdelingsmøde drøftes vigtige pædagogiske temaer. Disse relateres til konkrete sager, hvortil der aktuelt er udfordringer omkring den praktiske behandlingsmæssige eller den pædagogiske tilgang. Der er tilsyneladende en høj grad af motivation for at drøfte især de pædagogisk afledte, men mere konkrete udfordringer omkring daglige rutiner. Det er tydeligt, at der er forskellige opfattelser af nogle af de beslutninger, der er taget omkring, både de praktiske indsatser og de pædagogiske principper. Ligesom det er tydeligt, at det også er noget 'man' gerne vil, og synes 'man' skal drøfte på afdelingsmødet. Det kan således konkluderes:

- At medarbejderne på afdelingsmødet gerne vil starte på og indgå i dialoger om deres arbejde med et overvejende fokus på de umiddelbare rutinemæssige og praksisrelaterede problemer.
- At medarbejderne ikke på samme måde er motiverede og klar til at indgå i pædagogiske diskussioner.
- At ikke alle medarbejdere er enige om alle truffede beslutninger.

Mellem ledelse og medarbejdere

I løbet af afdelingsmødet bliver det tydeligt, at afdelingsledernes rolle er vigtig, idet flere af medarbejdere agerer meget aktive i dialogerne omkring de fire borgere. Lederens rolle i en dialog som denne er vigtig, fordi de i høj grad sammenfatter og indrammer dialogen, men samtidig tilskynder til at få uddybet essensen i sagen. Både at agere som leder, mediator og som deltager i dialogen synes at være produktivt for at komme videre, om end drøftelserne af de fire sager nævnt her sagtens kunne have taget meget længere tid. Det konkluderes:

- At ledelsen i forskellige roller er med til at støtte og optimere den faglige dialog om indsatsen.
- At ledelsen med den aktive medvirken har mulighed for at kvalificere samtalen i retning af at inkludere mere pædagogisk indhold.

Observation af et ledelsesmøde

På ledelsesmødet, der blev afholdt den 10. maj 2016, deltog Autismecenter Syds centerleder og souschef, afdelingsledere, samt udviklingskonsulenten og projektlederen. Mødet blev disponeret ved hjælp af en dagsorden, der inklusiv bilag var udsendt inden mødet. Udviklingskonsulenten fungerede under mødet som ordstyrer og var referent.

Kort om rammen og forløbet

Ledelsesmødet var fastlagt til at vare seks timer inklusive en frokostpause med fælles spising. Der var 8 punkter på programmet og mødet blev ledet af udviklingskonsulenten. Dagsordenspunkterne var sammensat som "Orienteringspunkter", "Fokuspunkter" og "Drøftelsespunkter" suppleret med at par yderligere ad hoc-punkter. På ledelsesmødet deltog i øvrigt også lederen af administrationen.

Indhold

Det andet punkt på dagsordenen vedrører budget og det forhold, at der skal ske besparelser på 1 % det kommende år. En række andre økonomisk administrative temaer drøftes under dette punkt lige fra tøjindkøb til reducerede budgetters betydning for borgernes muligheder for at rejse og madordninger. Der diskuteres en del under dette tema, men da temaet lidt senere bliver 'borgere', kommer der for alvor gang i samtalen bl.a. i forbindelse med en kommentar til en sag om en borger med en præcisering af, at Autismecenter Syd repræsenterer en dobbeltfaglighed sammensat af omsorg og pædagogik suppleret med det etiske perspektiv, der dog i den konkrete sag synes uvæsentlig for rekvirenten.

Denne fortælling følges op med en anden fortælling om en af afdelingernes helt store udfordringer med en borger, hvor der sker magtanvendelse hver dag, og hvor personalet tildeles slag mv. I denne dialog bidrager flere med idéer som fx, at en sådan situation skal fællesgøres, fordi det ikke skal være den enkelte medarbejder, der 'bærer' på dette. En anden foreslår, at der nu måske skal ske en genopfriskning af "PANIK" og andre overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier pædagogiske grundideer. Dialogen om denne sag fører til en anden sag, hvor der er tale om en kompleks og længevarende konflikt med et forældrepar, som pårørende for en borger i Autismecenter Syd. En af mange kommentarer hertil er, at der i den konkrete sag heller ikke er enighed i medarbejdergruppen med konsulenten omkring afgørelser mv., og at dette har ført til illoyalitet. En af de andre ledere bryder ind og understreger, at sagens alvor må indebære, at forvaltningen informeres og dette ikke mindst for at beskytte medarbejderne og personalesituationen. På dette tidspunkt er dialogen meget intens og rummer megen sympati overfor den afdelingsleder, der har sagen, og en anden afdelingsleder, der 'inviterer' til en kollegial vejledningslignende dialog. Dette afvises dog, men der

bliver talt meget støttende hele bordet rundt til den involverede afdelingsleder.

Dette 'længerevarende' punkt afsluttes med drøftelsen af en udfordring i forbindelse med en borgers adfærd, hvor det har vist sig at være en god ide at indkalde til borgermøde i dennes lokalområde for at løse denne konflikt.

Under det efterfølgende punkt drøftes implementeringen af et nyt journaliseringssystem Nexus som afløser for CARE.

I forlængelse af samtalen om CARE versus Nexus tales der om en borger, der skal i gang med en STU og de forskellige mål, der kan formuleres afhængig af det pædagogiske perspektiv og spørgsmålet, om det er et praksis-, et funktionelt- eller et lærings- og udviklingsperspektiv.

Herefter fortsætter en række drøftelser udelukkende med fokus på administrative forhold.

Efter frokost introducerer en af afdelingslederne en ny pædagogisk tilgang, "Intensive Interaktion", hvor der er fokus på mennesker med kommunikative vanskeligheder. Dette fører til en drøftelse om, hvorvidt dette kunne være et væsentligt nyt indslag og element i aktiviteterne. Det besluttet, at det må være den enkelte afdeling, der tager beslutningen vedrørende, om dette materiale og denne tilgang skal udbredes.

Det sidste punkt på dagsordenen er "Hvad der rører sig på afdelingerne?" Her rejser en afdelingsleder den eksemplariske udfordring, at hvad gør man med en dygtig medarbejder, der af forskellige grunde ønsker at skifte afdeling? Dette ønske relaterer sig til afbalanceringen mellem medarbejdernes opgaver, som på den ene side er pleje/omsorg, og på den anden side er pædagogisk. Spørgsmålet er, om en sådan medarbejder kan tilknyttes flere

afdelinger og indtage en funktion som fagkoordinator eller lignende. Denne dialog fører til en længere samtale om, hvordan dygtige medarbejdere fastholdes dels i Autismecenter Syd, dels på de enkelte afdelinger. Et andet aspekt heraf er muligheden for fleksibilitet, således at den enkelte medarbejder er tilknyttet flere afdelinger. Dette fører til udfordringer i forhold til at skabe sammenhængskraft i organisationen Autismecenter Syd, og hvordan gør man det? Den foreløbige konklusion er, at sammensætningen af borgere på Autismecenter Syd og forandringer i denne gruppe gør arbejdet i Autismecenter Syd komplekst. Et middel mod personaleflugt er ansættelse af personale, der vil videreudanne sig. Dette punkt afsluttes med en kort samtale om generelle ledelsesmæssige udfordringer som fx den naturlige afgang til pension samt om ny ansættelser i Autismecenter Syd.

Ledelsesmøde: Analyse og konklusion

Internt mellem afdelingslederne

Det viser sig, at afdelingslederne på dette ledermøde i særlig grad kommer på banen og deltager i dialogen, når der er fokus på konkrete sager og eksemplariske pædagogiske udfordringer og dilemmaer. I denne kontekst er der ikke kun faglige argumenter i spil, men her udfoldes også en slags 'team-spirit', hvor der udfoldes solidaritet og indføling i forhold til kollegers situation. Det kan således konkluderes:

- At afdelingslederne synes meget optagede af de kerneområder af forskellig karakter, der er indholdet i Autismecenter Syds tilbud som bosted, værested og lærested og derfor gerne kommunikerer om disse.
- At pædagogiske grundprincipper næsten ikke bringes på dagsordenen, idet der primært er fokus på praksis, og hvordan praktiske løsninger kan afhjælpe aktuelle udfordringer.

- At der, når nye pædagogiske tilgange præsenteres, vises interesse for herfor, men at disse på den anden side 'parkeres' som noget, der må tages stilling til senere af den enkelte afdelingsledelse.

Mellem øverste ledelse og afdelingsledere

På dette ledelsesmøde er den øverste ledelse og administrationen en del på banen i de forskellige dialoger, der indimellem kan synes at være præget af en direkte, men hjertelig tone. Når dette sker, er det som regel med et kommenterende metaperspektiv, og dermed signalerer ledelsen, at det er den, der har forbindelsen 'op' i systemet til kommunen og andre nationale faglige sammenhænge. På den måde kommer ledelsen til at markere et slags 'forældreskab' i forhold til afdelingslederne. Det kan konkluderes:

- At ledelsen i forhold til pædagogiske grundprincipper, metoder og modeller i begrænset omfang deltager i den pædagogiske debat på mødet.
- At ledelsen markerer sig som ledelse i forhold til at tage et overordnet ansvar i forhold til udefrakommende krav og omverdensrelationer, der synes at rumme konfliktpotentiale.

d. Dokumentanalysen

Formål

Dette afsnit af evalueringen omfatter to dokumentanalyser, der er gennemført for at belyse, i hvilket omfang Autismecenter Syd implementerer og kommunikerer de kernebegreber, praksis er opbygget omkring. I dette afsnit analyseres, dels journalisering og dels hjemmesider.

Journalisering

Introduktion

Som i de øvrige delundersøgelser i evalueringen af Autismecenter Syd er der også i nærværende kontekst med fokus på journalisering et specifikt blik på formidling i forhold til kommunikation og anvendelse af pædagogiske kernebegreber i Autismecenter Syd, når denne foregår mellem medarbejderne og ledelsen, internt mellem medarbejdere, mellem Autismecenter Syd og borgerne, samt mellem medarbejdere og borgerne.

I denne dokumentanalyse har det specifikke blik på kommunikation og kernebegreber omfattet, hvornår og hvordan, indsatsstyper som overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier vedtaget som gældende for Autismecenter Syd, afspejles i medarbejdernes skriftlige kommunikation. Mere specifikt er der i dokumentanalysen af de udvalgte journaler en særlig opmærksomhed på, hvordan og i hvilket omfang "Socialkonstruktionisme", "ABC-promptmodellen", "Forældre-samarbejdskontrakter", "Systemisk og mekanisk tilgang", "Kendt/ukendt-modellen", "Kommunikations- og struktur-systemer", "Læringscirklen", "Motivationsanalyse", "PANIK" og "Taburetmodellen" registreres i journaliseringen.

Journalisering i CARE

Alle hændelser, anvisninger, handleplaner og øvrig kommunikation internt i Autismecenter Syd og eksternt i forhold til hjemkommuner, visiterende kommuner, pårørende mv. journaliseres i CARE. CARE er et meget anvendt system indenfor dette velfærdsprofessionsfelt, men aktuelt er Autismecenter Syd ved at forberede et andet system for journalisering i form af NEXUS. Der knytter sig en række procedurer og regler for anvendelsen af CARE som fx det forhold, at det 24 timer efter, der er skrevet i en journal, ikke længere er muligt at foretage rettelser i den skrevne tekst. Systemet CARE er meget komplekst og er bygget op omkring en mængde forskellige kategorier. CARE systemet er udviklet af virksomheden KMD og betegnes som en 'Elektronisk omsorgsjournal', der

"... understøtter alle opgaver på området - fra første visitation til faste ydelser, planlægning, ændringer, boligstyring og sundhedstilbud. Arbejdsgangene er tilrettelagt, så alle berørte medarbejdere har adgang til samme centrale oplysninger - online og tidstro. Det gælder også medarbejdere på farten, der altid er online og kan dokumentere indsatsen hjemme hos borgerne - sammen med borgerne"

(<http://www.mypresswire.com/dk/pressroom/23750/pressrelease/65614>).

Med CARE som journaliseringsplatform er der åbnet en ny mulighed for adgang og tilgang til at tilegne sig helt aktuel viden om borgere. Samtidig er der givet mulighed for som professionsudøver selv at formidle nyeste viden til kollegaer om den fælles opgave i forhold til borgeren. Med CARE er den 'gamle' fysiske journal, med kopier af ofte historiske sagsakter, erstattet af en til stadighed igangværende kommunikation med udveksling af - og produktion af viden om pædagogiske indsatser.

Udvælgelse af sager

Kriteriet for udvælgelsen af sager til dokumentanalysen blev aftalt med ledere, afdelingsledere, ansatte samt en superbruger af CARE og blev således:

- Der udvælges sager, der bredt repræsenterer de forskellige afdelingers pædagogiske opgaver.
- Der udvælges sager, der repræsenterer 'typiske' Autismecenter Syd kerneopgaver indenfor autismeområdet.
- Der udvælges sager, evaluator så vidt muligt i forvejen er bekendt med i kraft af observation og deltagelse i forskellige aktiviteter i Autismecenter Syd.

Læsning af sagsakter

Læsning af sagsakter blev gennemført den 25. maj 2016 i administrationen på Rhedersborg. Til at hjælpe med praktiske spørgsmål under gennemgangen assisterede en af Autismecenter Syds resursepersoner i kraft af at være superbruger. For at strukturere dokumentanalysen var der i udgangspunktet fokus på forskellige kategorier af dokumenter:

- Interne notater, som fx beskrivelser af hændelser, pædagogiske planer mv.
- Eksternt rettede notater, som fx skrivelser til andre professionelle, pårørende o.a.
- Formelle dokumenter, som fx bevillinger og overdragelsespapirer.
- Myndighedsudøvelse, som fx kommunale afgørelser, magtanvendelse og lign.

Disse kategorier i dokumentanalysen er defineret uden reference til opbygningen af kategorier i CARE, og de fire kategorier udgør dermed fire globale samle-kategorier i forhold til de utallige underordnede kategorier, CARE er sammensat af. I dokumentanalysen indgår eksempler fra alle fire kategorier med mest vægt på kategorien 'Interne notater', idet denne kategori især må formodes at sige mest om, hvordan der kommunikeres omkring de centrale pædagogiske principper i Autismecenter Syd.

Journalisering: Analyse

Interne notater

De 'Interne notater' udgøres i overvejende grad af 'social stories' og anvisninger og dermed beretninger fra hverdagens pædagogiske indsatser. Teksten i disse typer dokumenter, der antalsmæssigt fylder meget i de enkelte journaler, er helt overvejende formuleret i et meget beskrivende og konkret sprog.

I disse interne notater nævnes kun nu og da sporadiske henvisninger til metoder og modeller, men ikke til egentlige teorier, der kan begrunde eller uddybe hensigter og mål for indsatser fx i kommunikationen mellem bo-delen og værkstedet. Ligesom der i begrænset omfang anvendes specifikke faglige begreber som diagnoser eller socialpædagogik på et mere generelt plan. Når dette sker, kan der være tale om referencer til mange andre pædagogiske elementer end de gældende indsatsområder i Autismecenter Syd. Helt generelt beskrives her i langt højere grad helt konkrete anvisninger på, hvordan de, professionerne og kollegaerne, skal agere over for de enkelte borgere, og især hvad der skal gøres anderledes, når det viste sig, at en given indsats havde en god og positiv effekt.

Problem og udfordring: Det er ikke underligt, at teksten i de interne notater er så kontekstrelateret som den er, med karakter af nærmest at være en forløbsanalyse fra dag til dag, idet denne type tekst er et nødvendigt arbejdsredskab. Der knytter sig dog det uhensigtsmæssige hertil, at kommunikation og pædagogisk (be)handling, fremfor at støtte og facilitere pædagogiske indsatser, i højere grad forbliver et redskab, hvor praksisteori eller ligefrem 'practicisme' bliver den så ikke teoriinformerede 'pædagogik'. Dermed forbliver indsatserne kontekstafhængige uden at de bliver flyttet ind i en teoretisk kontekst, hvorved forudsætningerne for en valgt pædagogisk indsats kan fortabe sig. Dette er bl.a. et problem, når der ansættes nye medarbejdere, hvor mål for indsatser og de tilhørende pædagogikker skal kommunikeres.

Eksternt rettede notater

De eksternt rettede dokumenter som fx statusrapporter eller referater fra opfølgingsmøder med kommunerne, forældre og andre pårørende beskæftiger sig naturligt nok meget med mål for borgerens udvikling og evaluering af, hvordan det går og fremover skal gå med den aktuelle indsats. Den type dokumenter vil typisk, men ikke nødvendigvis, være formuleret af det pædagogiske personale i Autismecenter Syd. Således kan dokumenter i denne kategori være forfattet af fx socialrådgivere fra den visiterende kommune, der udsender referater, som så placeres som fælles dokumenter i CARE. Med især det sidste perspektiv in mente er det måske ikke så underligt, at der kun i begrænset omfang i sådanne referater henvises til konkrete metoder eller modeller i sagsakterne, al den stund, at der her er fokus på et borgerperspektiv med afsæt i social- og velfærdspektiver.

Problem og udfordring: Med eksternt rettede dokumenter tages der et skridt væk fra det pædagogiske og dermed omtale af- og inddragelse af de overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier, Autismecenter Syd baserer de pædagogiske indsatser på.

Det kan overvejes, hvor vigtig information om pædagogiske principper er i denne kontekst, hvor fx bevillinger ofte vil være et tema. På den anden side vil det tydeliggøre de pædagogiske perspektiver, hvis disse indskrives med en skarpere profil i eksternt rettede dokumenter.

Formelle dokumenter

I denne type dokumenter, som fx omfatter kommunikation mellem Autismecenter Syd og en rådgivningsinstitution som Socialstyrelsens VISO, er der i de gennemgåede dokumenter flere eksempler på anvendelse af fagsprog indenfor de videnskabs- og pædagogiske felter, der relaterer sig til autismespekterforstyrrelser. Dette fremgår bl.a. i relation til indhold og forløb i visitationsforløb til VISO, hvor specifikke fagbegreber anvendes. Det samme gør sig gældende i dokumenter relateret til kommuners afdelinger for Visitation og rehabilitering, hvor specifikke fagbegreber fra neuropsykologien og neuropædagogik inddrages i kommunikationen om handleplaner mv., uden at det dog tydeliggøres, hvornår og hvordan Autismecenter Syds overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier indgår.

Problem og udfordring: På netop dette felt, hvor det i de gennemgåede dokumenter så at sige er kommunikation fra fagperson til fagperson, er der en tydeligere og ekspliciteret kommunikation, hvor fagudtryk og Autismecenter Syds kerneområder bringes i spil. Dette vil være forventeligt, men måske også forventeligt, at fx arbejdet med en eller flere af de 10 modeller for pædagogiske indsatser ville blive belyst i forhold til hvilke udfordringer, der var blevet mødt med hvilke resultater.

Myndighedsudøvelse

I virkeligheden er alle dokumenter i CARE i en hvis forstand udtryk for myndighedsudøvelse. Fokus i denne dokumentanalyse har dog været snævrere i og med, der var en specifik forventning om at få indblik i skrivelser vedrørende fx anbringelser, magtanvendelser mv. Dette fokus er

begrundet i det forhold, at det netop er i sådanne situationer, hvor social- og specialpædagogikken så at sige udfordres og kommer til kort, at dokumenter om sådanne hændelser ville sige noget om Autismecenter Syds skriftlighed. Desværre viser det sig, at den type dokumenter af forskellige grunde ikke er tilgængelige i CARE.

Problem og udfordring: I forhold til denne type dokumenter kan der med de ovenfor anførte grunde ikke umiddelbart konkluderes noget.

Journalisering: Konklusion

Det generelle indtryk og dermed basis for konklusionen af denne dokumentanalyse er:

- At den dominerende tekst i dokumenterne er handleforskrifter eller referater af hændelser, der beskriver, hvordan der skal handles eller er blevet handlet i givne situationer.
- At der i mindre omfang fremlægges overvejelser, der begrunder hvilke handlinger, der foretages, baseret på hvilke overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier.
- At de overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier fortøner sig som et vigtigt element i indsatserne, hvorved profileringen af den vedtagne Autismecenter Syd kernefaglighed fortøner sig.
- At skriftligheden i journalerne ikke afspejler den fagligt kvalificerede dialog i Autismecenter Syd, når den refererer til overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier.

Hjemmesider

Introduktion

Denne dokumentanalyse er foretaget ved ganske enkelt at gennemlæse alle de eksisterende sider på Autismecenter Syds hjemmeside. Denne gennemgang gengives i det følgende, hvor filteret har været at finde og analysere evalueringens fokus på, hvordan og i hvilket omfang kommunikation og kernebegreber afspejles i Autismecenter Syds eksternt rettede dokumenter. Dokumentanalysen afsluttes med en sammenfatning af refleksioner over, hvordan der kommunikeres eller ikke kommunikeres om Autismecenter Syds pædagogik.

Udvælgelse af hjemmesider

Alle tilgængelige sider på Autismecenter Syd er omfattet af denne gennemgang af, hvordan centeret positionerer sig i forhold til at kommunikere omkring de overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier modeller, der anvendes. Oprindeligt var denne læsning af hjemmesider tilrettelagt til at skulle systematiseres i forhold til hvilke temaer, der var behandlet på hvilke hjemmesider. Denne fremgangsmåde blev dog ikke fulgt, da det viste sig, at overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier i meget begrænset omfang fremgik af disse sider.

Læsning af hjemmesider

På selve forsiden til Autismecenter Syd (<http://www.autismecentersyd.dk/>) er der ingen kommunikation vedrørende pædagogiske principper eller information om udgangspunktet for centrets forståelse af egen opgave i forhold til borger, pårørende og myndigheder. På denne side kan der klikkes videre til siden 'Generelt Autismecenter Syd' (<http://www.autismecentersyd.dk/generelt-autismecenter-syd/>), og her er anført denne tekst, der kort introducerer til, at:

"Autismecenter Syd er Aabenraa Kommunes foranstaltning for unge og voksne med forstyrrelser indenfor autismspektret og tilgrænsende forstyrrelser. Opgaverne omfatter bostøtteopgaver, værestedsopgaver, aktivitets. Og samværstilbud og STU (Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse). Herud over indgår Autismecenter Syd i løsningen af tidsbegrænsede opgaver, hvor der er brug for en systematisk og struktureret pædagogisk tilgang. I det omfang vi mener ikke at have alle de nødvendige kvalifikationer, kvalificerer vi medarbejderne".

Under fanen 'Viden og erfaringsbaggrund' optræder en underfane med samme titel, hvor flere af Autismecenter Syds aktuelle værdier og indsatsområder præsenteres i lyset af den historiske udvikling fra 1980 med udlægningen af Særforsorgen til 2007 og Kommunalreformen og tiden efter. I denne historiske præsentation peges, dels på Autismecenter Syds tilbud i forhold til borgeres behov for støtte til en lang række praktiske udfordringer i hverdagen og dels til hvordan Autismecenter Syd forholder sig til centrale etiske udfordringer. Disse perspektiver uddybes i endnu en underfane 'Udvikling i borgerens rettigheder' med fokus på den historiske udvikling i feltet.

Under fanen 'Pårørende' kan der klikkes ind på underfanen 'Vores tilgang til borgeren', hvor det er muligt at læse om, hvordan Autismecenter Syd opfatter relationen til borgeren og de pårørende, og det anføres her bl.a., at "Vi bidrager med den faglige viden og den erfaring vi har", uden at det uddybes, hvori disse kompetencer består.

Under fanen 'Professionelle' kan der klikkes ind på underfanen 'Alternative tilbud', og her kan der læses om flere grundlæggende principper for Autismecenter Syd:

"Vores grundlæggende faglighed er solid og kendetegnet ved viden om de menneskelige grundbehov for struktur, overskuelighed og forudsigelighed kombineret med udfordring på egne præmisser og behovet for relationer på egne præmisser.

Vi køber de delfagligheder vi ikke besidder og opkvalificerer hurtigt vore medarbejdere.

*Vores fokus er i forhold til borgeren:
Opgaven – relationen – områder for udvikling*

*Vores fokus er i forhold til pårørende:
Inddragelse – information*

Vores fokus er i forhold til myndigheden: At yde det vi bliver bedt om – at orientere om udviklingen”

Under samme fane kan der klikkes på 'Pædagogik', hvor følgende tekst beskriver Autismecenter Syd:

”Det Autismecenter Syd generelt står for pædagogisk tager afsæt i det vi ved er gældende for et hvilket som helst menneske, nemlig behovet for struktur, overskuelighed og firudsigelighed kombineret med udfordring på egne præmisser og behovet for relationer på egne præmisser. Disse behov er særligt tydelige for personer med forstyrrelser indenfor autisme

Det vi holder os for øje er, at mulighederne for personer med forstyrrelser indenfor autismspektret i meget høj grad kan forbedres via kommunikationsteknologiske hjælpemidler.

Vi er åbne overfor at tilegne os nye metoder, således at vi kan varetage borgere, der har de grundlæggende samme behov, men som ikke henhører under kategorien personer med forstyrrelser indenfor autismspektret”.

Under fanen 'Udvikling' fremlægges en række af de eksterne og interne muligheder for at støtte udviklingen af faglige kompetencer som fx Kursus-, Udviklings- og Konsulentdelen (KUK), hvor det fremgår, at KUK-delen dækker et bredt spekter af opgaver, der generelt deler sig

i tre hovedområder, der uddybes kort i "Intern og ekstern undervisning og kurser", "Konsulentopgaver" samt "Intern udvikling og PR".

På Autismecenter Syds hjemmeside er det endvidere muligt at klikke sig ind på 'Foldere fra Autismecenter Syd', der giver mulighed for at læse et antal pjecer på dansk og tysk om: "Årtiers pædagogiske erfaring; Autisme navigator" (præsenteret i en kort og en længere 12 siders udgave); "Værested og støttecenter – Søværnet"; "Værested og støttecenter – Fristedet" og "STU Syd – Vi hjælper unge med særlige behov ind i voksenlivet".

Hjemmesider: Analyse

Om teori på siderne

Som det er fremgået af teksten ovenfor, er der meget begrænset omtale af de overordnede modeller, specifikke metoder, værdibaserede principper og teorier overhovedet på Autismecenter Syds hjemmesider. De sider, hvor der er mest fokus på pædagogiske temaer, er faktisk siderne med foldere og ikke de egentlige hjemmesider. Men også her er der tale om et dominerende fokus på, hvad og hvordan Autismecenter Syd i praksis vil handle, et fokus der ikke med pædagogiske referencer eller argumenter begrunder hvorfor. En undtagelse er den fremhævelse af *etiske perspektiver* og borgerperspektivet, der fremlægges som et vigtigt udgangspunkt for ydelser fra Autismecenter Syd. Her fremlægges en række normative udsagn om hvorfor, uden at der dog refereres til specifikke kilder, etiske ud/fordringer understøttes i det pædagogiske arbejde fx med referencer til tekster fra Konventioner som Handicapkonventionen eller de fem Etske principper fra Socialpædagogernes Landsforbund.

Om praksis på siderne

Når der er tale om et borgerperspektiv, er der alt overskyggende tale om tekster, der fortæller om, hvad der skal gøres hvordan og dermed er fokus det handleanvisende. I forhold til konkrete elementer i en Autismecenter Syd praksis nævnes, at *relationer og kommunikation* er vigtige indsatsområder, uden at der dog refereres til specifikke overordnede modeller, specifikke metoder, værdibase-rede principper og teorier. Det samme gør sig gældende i forhold til de tre praksisformer *struktur, overskuelighed og forudsigelighed*, der fremhæves som pædagogisk afsæt for pædagogisk praksis i Autismecenter Syd. Hertil kommer at dette udgangspunkt skal holdes op mod perspektivet om, at *udfordringer* skal relateres til *egne præmisser* og dermed den enkelte borgers individuelle behov. Således fremstiller Autismecenter Syd den pædagogiske opgave som at etablere en praksis og et hverdagsliv med udgangspunkt i borgerens behov, der så 'mødes' med de pædagogiske rammer, der er afprøvede og kendte i forhold til autismspekterforstyrrelser, uden at der gives referencer til specifikke tilgange hertil.

Hjemmesider: Konklusion

- Samlet set kan hjemmesiderne siges at være én deklARATION på, hvad der er ydelsen fra Autismecenter Syd i forhold til foranstaltninger, og om hvad kommuner og pårørende kan forvente heraf på et konkret praksis- og handleplan. Imidlertid omtales Autismecenter Syds teoretiske og etiske grundlag ikke på hjemmesiderne.
- På Autismecenter Syd hjemmesider henvises der ikke fx med link til andre kilder, der kunne støtte læsere af hjemmesiden i at få mere viden om feltet teoretisk eller mere praktisk, hvorfor Autismecenter Syds hjemmeside kommer til at fremstå isoleret fra den 'verden', der udgøres af andre aktører i feltet som fx VISO, nationale videncentre indenfor området, forsknings- og undersøgelsesinformerende links, etc.

Om NVIE

NVIE er Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion der indsamler, skaber og formidler viden i krydsfeltet mellem forskning og praksis, i tæt samarbejde med det offentlige, interesseorganisationer og private virksomheder.

Vores forskere og faglige eksperter har til opgave at dække behov for viden og kompetenceudvikling på individ-, organisations-, institutions- og samfundsniveau.

Vi arbejder indenfor temaerne inklusion/eksklusion, deltagelse, medborgerskab og empowerment på udsatte børn-, unge- og voksenområdet.

nvie.dk

**Nationalt Videncenter
for Inklusion og Eksklusion**

Degnevej 16
6705 Esbjerg Ø

nvie.dk